

[164]. Undervisn.
3. åmår

J U L K L A P P

AF

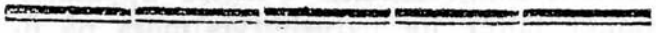
CADMUS,

eller

Lättaste Sättet att låra Barn läsa.

FÖRSTÅ UNDERVISNINGEN.

STOCKHOLM,

TRYCKT HOS HENRIK AND. NORDSTRÖM,

1800.

ERINRAN.

Länge har man infett det otjenliga i det fordom brukliga, allmänt kända, fättet att lära Barn läsa. Ty knappt hade Barnet begyunnt lära *A* och *B*, förrän det redan ledsnat; och den affmak det straxt i början fattade för detta göromål varade ofta hela des barndomstid, samt hade ett skadligt inlytande på allt, hvad det sedan borde lära.

Man har derföre i lednare tider varit betänkt på att göra denna undervisning så angenäm, som möjligt. Till den ändan hafva många med bokstäfverne förenat små kopparstick och gifvit dem, i form af Kort, till lekfaker åt Barnen.

Men dels hafva desse kopparstick utfatt kunskaper och en förståndsmognad, som Barnen ännu icke kunnat äga; dels hafva de varit mindre väl valde. Till exempel må anföras: en flygande Orm eller *Drake*, *Elephant*, *Ölkrog*, o. s. v. Det första ett diktadt djur, som ej finnes i naturen; det andra ett djur, som Barnet alldrig sett; det tredje ett ställe, som det alldrig borde se. — Största bristen i dessa slags förfök är likväl, att de icke befordra hufvudändamålet. Barnets uppmärksamhet fälter sig naturligtvis mera på figurerna, än på bokstäfverne, hvilkas kändedom likafullt blifver ett färskildt göromål, hvaraf det ledsamma snarare ökes
än

än minskas genom jämnförelsen med det angenämare.

Här uppgifves derföre nu ett nytt och redan förfökt sätt. Det har ingen af de föregående olägenheter; men flera fördelar. Man kan ock begynna dermed långt tidigare än annars, eller då redan, när Barnet börjar tala, utan att derföre i för-tid plåga det med staining och läsning i bok. Snarare tilltyrkes, att med den- samma en längre tid uppskjuta. Men blott i den spädaste barndomen kunna dessa slags lekar rot: vid den ålder, då läs-ningen bör begynnas, passa de icke mera. Man kan ju så gerna låta Barnet lära känna och leka med de här föreslagne Kort, som med *hjerter*, *klöfver* och *spader*, helt ocksa en annan fördel härmed förenas genom den anledning man kan få till nyttiga samtal med Barnen. Början göres ock härigenom af sig sjelf till den eljest tvåra och alldeles icke nöjsamma bokstafskännedomen. När man sedan skall begynna med bokstäfvernas färskildta kän- nedom, samt staining och läsning i bok, så ler barnet redan, hvartill bokstafskän- nedom en duger, och har mindre svårigheter att öfvervinna.

De Latinska bokstäfvernas större tyd- lighet och lättheten att af dem igenkän- na de Svenska har varit orsaken, hvartö- re de heidre blifvit valde til Korten.

JULKLAPP

AF

CADMUS.

FÖRSTA UNDERVISNINGEN.

Första Öfningen.

Man gifver ett Barn, som begynner tala, ett Kort, t. ex. det, på hvilket står: PAPPA, och säger dervid med en förtroendes min: *Se här, min vän, skall du få se PAPPA.* — Barnet vill kanske ej tro det — *Nå, så gå och fråga din Mamma (din Gouvernante, &c.)* — När då mamma och alla andra, som få se Kortet, läsa PAPPA, så måste detta förefalla Barnet underligt. — *Men skulle du icke också villja se MAMMA, frågar då Modren?* — *"Du är mamma."* — *Jå, men här är också MAMMA.* — Första dagen skall Barnet icke underlåta att visa sitt PAPPA och sitt MAMMA för alla. — Man fortfar sedan att gifva det andra Kort, ett i lönder, och lä-

fåger dervid, hvad som står derpå, samt låter Barnet fåga det efter.. Man får aldrig gifva det något nytt Kort, förrän det väl igenkänner och åtskiljer dem, det redan har, ejheller något, som det icke skulle kunna förstå. — Nu blir den lilla Papp-asken nödvändig, på det de små vackra Korten, som kunna tala, ej må komma bortt. Inom några veckor har man gifvit Barnet alla de Kort, som höra till första Leken, och det skall fäkert känna dem.

Man bör framför allt akta sig, att ej af Barnet fordra någon trägen syffelfättning, eller göra Kortens läsning till en skyldighet. Det bör icke anse dessa små Kort annorlunda, än såsom sin förnämsta leksak; och för att göra ägandet deraf så mycket dyrbarare, bör alltid misfningen af Korten vara det största straff Barnet kan hafva att frukta för.

Det vore lätt att vänja Barnet vid, att icke hålla Korten annorlunda än rätt upp; men för Barnet är det likgiltigt, huru det håller dem; man kan låta det läsa dem så väl upp- och nedvända, som på sidan.

Andra Öfningen.

Sednare hälften af de Kort, som hit höra, hafva samma ord på bägge sidor af Kortet; blott med den skiljnad, att den ena sidan har orden med Capitåler eller Stor-Bokståfver. Dessa Kort och jämväl de, som höra till *Tredje Öfningen*, böra sparsamt gifvas. Man kan vara öfvertygad, att ingen ting brådskar, och bör blott få laga, att det alltid blifver för Barnet ett nöje att leka med sina Kort. Man skall ock utan olägenhet kunna låta en vecka och väl mera förbigå, utan att Barnet ser Kortet. Minnet, äggadt af nöjet, skall sedan lätt återväckas; deremot skulde ledsnaden snart fördårfva allsammans. — Utviklingen af Förståndsförmögenheterne kan, likasom kroppskrafternas tillväxt, tåla afbrott.

Tredje Öfningen.

De Kort, som höra till denna Öfning, äro alla, likasom hälften af föregående, med dubbla ord. — Barnet förvärfvar sig derigenom en kännedom till, utan att man behöfver sysselsätta sig dermed.

Och

Och härvid må man nu låta det blifva till nästa eller andra Undervisningsgraden, hvaruti skall lämnas en ny underrättelse, om hvad då vidare är att göra.

Anmärkning.

Hvart och ett Barns eget namn såsom ock de personers, hvilka det dagligen fer, skulle vara mycket tjenliga att tillägga till de tre Öfnings-Lekarne; man har dock icke kunnat bifoga några sådana till den här åtföljande Ordsamlingen, i anseende till den olikhet af namn, som finnes inom hvart hus. De flesta och mest allmänna äro särskildt tryckte och finnas i Boklådorne för *en half Skilling* stycket.

Korten böra kliftras på någorlunda stadigt Papp eller på små brädlappar, på det de ej må kunna vikas. — Färdigtgjorda Kort finnas äfven.
